

Anledningen till utbyggnaden av den södra kajen var att större fartyg skulle kunna lägga till och att dessa kunde lossas och lastas med tyngre och modernare krananordningar. Till vänster Hospitalsholmens gård och till höger Syltenberget med restaurang Höganloft.

”Med tanke på den ökade mängden gods, och det via allt större fartyg, genomfördes ett flertal utbyggnader av hamnen under den första delen av 1900-talet.”

HAMNEN

för 60 år sedan

Hamnen i norrköping kan sägas vara en viktig del av stadens kommersiella hjärta.

Och under århundradens lopp har hamnen undan för undan byggts ut längs båda sidor av Strömmen. Nya kajer har tillkommit och så även magasin, upplagstomter, järnvägsspår etcetera.

För 60 år sedan genomfördes ett ganska rejält ingrepp, då den södra kajen byggdes ut och förlängdes.

I takt med att fartygen till och från staden ökade i storlek, ökade även kraven på ett större hamndjup. Och hos stadens styrande fanns det redan vid sekelskiftet en vision om en ny inseglingränn i form av en kanal genom Lindönaset.

Den utbyggda hamnen tänktes då bestå av fem jättebassänger, alla med en lätt åtkomst från den nya kanalen.

Men visionen stannade vid enbart en kanal, vilken som bekant inte blev verklighet förrän i juni 1962.

Men med tanke på den ökade mängden gods, och det via allt större fartyg, genomfördes ett flertal utbyggnader av hamnen under den första delen av 1900-talet.

En sådan utbyggnad var den nyss nämnda, när den södra kajen förlängdes 1929–31, samtidigt som leden muddrades till åtta meters djup.

Större fartyg kunde därefter lägga till och genom utbyggnaden kunde dessa lossas och lastas med både tyngre och modernare krananordningar.

Utbyggnaden i fråga berörde ett område strax öster om Syltenberget. Och den innebar att Hospitalsholmens gård, utvårdshuset Röda Stugan och Roddklubbens båthus försvann för gott.

Kajbyggnaden vid Hospitalsholmen i sin linda år 1929. I bakgrunden ses till vänster Roddklubbens båthus och där bakom skymtar Röda Stugan. Till höger återfinns Hospitalsholmens gårdsbyggnader. Bilderna ur Stadsarkivets samlingar.

Samma vy, nu från september 1930. Roddklubbens båthus är borta och den nya kajen med dess spårnanordningar står färdig. Vid kaj ligger ett mudderverk och Röda Stugan ses en mindre ångbåt.

Utvårdshuset Röda Stugan i augusti 1930. Röda Stugan var ett populärt utflyktsmål med en kägelbana och en punschservering. Själva byggnaden hade anor tillbaka till 1700-talet.

Utbyggnaden av den södra hamnkajen, sedd in mot staden i november 1929. I bakgrunden ses tornet till Sylten-restaurangen Höganloft.

Röda Stugan var ett populärt och till och med besjunget utflyktsmål under den senare delen av 1800-talet och en bit in på 1900-talet. Här fanns bland annat en kägelbana och en punschservering.

Till vårdshuset kunde man lätt ta sig med någon av de mindre ångbåtar, vilka trafikerade den inre delen av Bråviken.

En sådan rutt var exempelvis Norra kajen – Röda Stugan – Tegelbruket – Grymön och åter.

Röda Stugan hade anor tillbaka till 1700-talet.

Enligt en uppgift hos Norrköpingskildraren Edward Ringborg uppfördes byggnaden på 1750-talet av Messingsbruket, alltså Holmens Bruk, för de ängsvaktare och fiskare vilka hade del i brukets arrende av Hospitalsholmens ägor.

Framför Röda Stugan, mot strömkröken, återfanns Norrköpings Roddklubbens båthus.

Roddklubben hade 1883 bildats av några medlemmar i Norrköpings gymnastikförening, med dess ordförande Fredrik Nyborg i spetsen.

Ganska omgående fick en byggmästare Andersson uppdraget att uppföra ett båthus, med placering på mark som klubben hyrde på Hospitalsholmen.

Roddklubbens båthus var sedan i bruk fram till 1930, då hamnutbyggnaden var oundviklig. Två år senare kunde klubben flytta in i båthuset på Strömsholmen, där man fortfarande återfinns.

Den aktuella hamnutbyggnaden fick sedan ett flertal ersättare, bland annat på 1950-talet då den första delen av Öhmanskajen stod färdig.

Och i början på 60-talet var turen sedan kommen för den nya Lindökanalen.

LASSE SÖDERGREN

